

Kálmán Béla köszöntése

1973. február 28-án töltötte be 60. életévét Kálmán Béla, évkönyvünk fellelős szerkesztője. És bár tudjuk: semmi sem áll tőle távolabb, mint saját személyének ünneplése vagy ünnepeltetése, mégis úgy érezzük, nem mehetünk el szó nélkül e dátum mellett.

Élete eddigi hat évtizedéből immár több mint húsz évet töltött körünkben, jelenlegi munkahelyén, a Finnugor Nyelvtudományi Tanszék vezetőjeként: 1952 szeptemberétől nyert kinevezést a Bárczi Géza akadémikus Budapestre távozásával megürülő intézetbe. Neve már akkor jól ismert volt: jelentős munkákat tett közzé mind az obi-ugor nyelvek, mind a magyar nyelv, különösen a nyelvjáráskutatás területéről, pedig a háború alatti és előtti nehéz évek nemigen kínálták tálcán a kutatási lehetőségeket.

Debrecenbe kerülésével rohamosan bontakozott ki tudós pályája. A finnugrisztika területén Munkácsi Bernát vogul népköltési gyűjtését közlétező, magyarázó kötetei mellé felsorakoznak saját gyűjtésre épülő nyelvkönyvei, kresztomátiái és 1957-ben megvédett akadémiai doktori értekezése. Egykori középiskolai tanári gyakorlata gimnáziumi magyar nyelvtan megírásában kamatozik. A nyelvjáráskutatással egy percre sem szakított: ő írta e tárgy egyetemi tankönyveit, s az országos magyar nyelvatlasz egyik legaktívabb gyűjtőjeként 116 községben végezte el e munkát. Szinte játszi könnyedséggel lép a magyar és finnugor nyelvtudomány újabb és újabb területeire, mindenütt kitűnő érzékkel ragadva meg a legérdekesebb problémákat.

Írásaiban nyomát sem találjuk a tudományos gőgnek, nagyképűségnek; nem húzódozik a „kis szerepektől”, nem misztifikálja a tudományt: ideális ismeretterjesztő, tudománynépszerűsítő. A nevek világáról írt kis könyve a nagyközönség számára könyvsiker, a szakemberek számára kézikönyv lett.

Emberi közvetlensége, derűs, nyugalmat árasztó egyénisége felbecsülhetetlen érték az oktató-nevelő munkában is. Kollégái, munkatársai, hallgatói számára mindig van ideje és hasznos tanácsa. A finnugor szak bevezetése óta számos jól képzett tanítványa működik eredményesen a legkülönbözőbb munkahelyeken. Méltán nyerte el 1971-ben Az Oktatásügy Kiváló Dolgozója ki-

tüntetést. Társadalmi, közéleti, tudománypolitikai tevékenysége is kiterjedt: tucatnyi tudományos bizottságban, társaságban dolgozik; a debreceni nyári egyetemnek egy évtizede igazgatója.

Eleven kapcsolatot tart fenn mind a hazai, mind a külföldi szakmai körökkel, s mindenütt szívesen látott vendég. Sokat utazik külföldre, kongresszusokra, előadó vagy kutatóutakra. Nemrég töltött egy évet az Egyesült Államokban, két félévet tanított finnországi egyetemeken. A Finn Oroszlán Lovagrend I. fokozatának tulajdonosa. Műfordításai jelennek meg finn és észtnyelvű művekből. A bel- és külföldi szakfolyóiratokban megjelent tudományos cikkeinek, közleményeinek száma meghaladja a háromszázat. Tudományos munkásságának legmagasabb elismeréseként a Magyar Tudományos Akadémia ez év tavaszán beválasztotta levelező tagjainak sorába.

Kálmán Béla munkásságának eddigi eredményei méltán keltenek bennünk elismerést és tiszteletet. Mint mai munkatársai — egyre nagyobb arányban korábbi hallgatói, tanítványai — napról napra tanulhatunk tőle: póztalan egyszerűséget, emberséges megértést, sokszínű tudományos érdeklődést, minden új iránti fogékonyságot, rendszerességet és kitartást a munkában, s az idő minden percének termékeny kihasználását. Neki s magunknak is azt kívánjuk: még sokáig legyen alkalmunk tanulni.

SEBESTYÉN ÁRPÁD